

A Fővárosi Ítéletábra a fellebbezési eljárásban **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a személyesen eljár alperes neve (**alperes címe** alperes ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. január 9. napján kelt 28.P.21.250/2017/8. számú ítélete ellen, a felperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyalás tartása nélkül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 41.600 (negyvenegyezer-hatszáz) forintot és ennek 2014. június 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, továbbá 15.000 (tizenötezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 25.000 (huszonötezer) forint kereseti és fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes a keresetében 41.600 forint és 2014. június 1. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest hátralékos tagdíj címén.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta a kereset jogalapját, összecszerűségét.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította, és megállapította, hogy a 10.000 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint a felek egyezően adták elő, hogy az alperes 2009. szeptember 8-tól 2012. január 1. között a felperes tagja volt, 2012. január 1. napjától nem fizetett tagdíjat. Az elsőfokú bíróság az 1989. évi II. törvény 3.§ (1) bekezdés, 9. §, 19. § (1) bekezdés és 10. § (1) bekezdés felhívásával nem fogadta el a felperes arra vonatkozó érvelését, miszerint törvénysértő jellege miatt mellőznie kellene az alapszabálynak azt a rendelkezését, hogy a tagdíjfizetés

elmaradása esetén automatikusan megszűnik a tagsági viszony. Rámutatott, hogy a felperes érvelésével szemben nem jogellenes a tagság megszűnését szabályozó alapszabályi rendelkezés, mivel nem a tagság automatikus megszűnését mondja ki, hanem további feltételt támaszt ennek hatályosulásához. A tag nemcsak azért szüntetheti meg a tagdíjbefizetést, hogy ezzel juttassa kifejezésre a kilépési szándékát, az elmaradást feledékenységgé, vagy szociális problémák is okozhatják, amik mögött nincs kilépési szándék. Az alapszabály rendelkezései alapján ezért függő helyzet keletkezik, ha a tag három hónapon keresztül nem fizeti a tagdíjat: ez esetben a felperesnek arról kell megbizonyosodnia, hogy a tag mulasztásának eredménye, vagy pedig kilépési szándékának kifejeződése-e a tagdíjfizetés elmaradása. Nyilvánvalónak minősítette a kilépési szándékot, ha a tag felszólítás ellenére sem fizeti be a tagdíjat, mely esetben a tagdíjfizetés elmaradásától kezdődő hatállyal szűnik meg a tagsági jogviszony, így a tagot a nyilvántartásból törölni kell. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes azért szüntette be a tagdíjfizetést, mert ezzel kívánta kifejezésre juttatni a kilépési szándékát, így az alapszabály 33. pontja alapján e ráutaló magatartással megszűnt a tagsági jogviszonya, ezért tagdíj fizetésre nem köteles.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, az ítélet megváltoztatását, a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogsértően állapította meg, hogy az alperes tagsági jogviszonya - három hónap tagdíj nem fizetés után - 2012. március 31. napjával automatikusan megszűnt. A tagdíj nem fizetése kezdő időpontjában hatályos alapszabály 33. pont c.) pontja szerint a felperes nem volt jogosult a tagsági viszonyt megszüntetni, illetve automatikusan törölni a tagot a nyilvántartásból. Kiemelte, hogy a tag számára a tagsági jogviszonya megszüntetésére kifejezett és egyértelmű nyilatkozat tételével (kilépési nyilatkozat) van lehetőség, hiszen kilépési szándékát ezzel juttatja kifejezésre és ezáltal érvényesül az egyesülethez tartozás tekintetében az önkéntesség elve. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperes szándékát a jogvita tárgyává tette. Kifejtette, hogy az alperes nem bizonyította, hogy szándéka a kilépésre irányult, csak állította, hogy a tagsági jogviszonyának három hónap nemfizetés után meg kellett szűnnie az alapszabály szerint, azonban a 2012. január 1. napján hatályos alapszabály szerint sem szűnik meg a tagsági jogviszony automatikusan. Előadta, hogy a tagsági jogviszony megszűnésének megállapítására - a jogszabályba nem ütköző - alapszabálytól eltérő, bírói úton nincs lehetőség. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság döntése, hogy az alperes tagsági jogviszonya 2012. március 31. napján megszűnt, megsértette a szakszervezet alapszabályában foglaltakat és ezen keresztül az önkormányzatiság elvét. Hivatkozott eseti döntésekre. Hangsúlyozta, hogy 2012. január 1. és 2012. március 31. közötti időre mindenképpen helyt kellett volna adni a keresetnek.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, megalapozottsága miatt. Álláspontja szerint igazolt a felperesi szakszervezetből való kilépési akarata. Ismételten kifejtette, hogy azzal a határozott szándékkal nem fizette a tagdíjat, hogy tagsági jogviszonya az akkor hatályos alapszabály 33. pont c) pontja értelmében a szakszervezetnél megszűnjön. A felperes 2012. január 1- 2012. március 31. közötti 3 hónapra vetített követelés jogalapját is vitatta, kiemelve, hogy a perben hatályos alapszabály nem rendelkezett arról, hogy megszűnés esetén a 3 havi tagdíj követelhető lenne. Hangsúlyozta a tag önrendelkezési jogát. Megítélése szerint azzal, hogy a felperes a fizetésre évekig nem szólította fel, a kilépése kölcsönös megállapodás volt.

A Fővárosi Ítéltábla a felek tárgyalás tartása iránti kérelme hiányában a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést és az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A nem vitás tényállás szerint a felperes tagja volt az alperes. A felperesi szervezet a jogvitával érintett időtartamban hatályos 1996. évi XLIII. törvény 21. §-a, majd a 2015. évi XLII. törvény 24. §-a szerint az egyesülési jog alapján létrehozott érdek-képviselői szervezet, amely a jogszabályi keretek között jogosult volt meghatározni működésének szabályait. Az egyesülési jog alapján létrehozott érdek-képviselői szervezet a demokratikus önkormányzatiság alapján alkotja meg a saját szabályait amelyek alapján működik. A tagság önkéntes. Mindebből következően a tagsági viszony nem kötelmi jogviszony, a Ptk-nak a kötelmi szabályai, így a szerződésre, a szerződésszegésre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók a tagsági viszonyra és a tagsági viszonyból származó tagdíj fizetési kötelezettségre.

Nem volt vitatott a felek között, hogy 2012. január 1. napjától az 1996. évi XLIII. törvény 33/C. § (5) bekezdése a fegyveres szerveknél működő szakszervezetek vonatkozásában a munkáltatói érdek-képviselői tagdíj fizetés önkéntességéről szóló 1991. évi XXIX. törvényt már nem rendelte alkalmazni, a fegyveres szerv a hivatásos állomány tagjának illetményéből a szakszervezeti tagdíjat a fegyveres szerv és a hivatásos állomány tagjának erre vonatkozó megállapodása esetén vonhatta le. Ebből következően az illetményből a szakszervezeti tagdíj automatikus levonása megszűnt, az illetményből való szakszervezeti tagdíj levonására csak a tag és a fegyveres szerv erre vonatkozó megállapodása esetén volt már csak jogszabályi lehetőség. Tény, hogy az alperes 2012. januárban a felperes tagja volt és a szakszervezeti tagdíj illetményből történő levonására megállapodást nem kötött 2012. január 1. napjától. Ebből ugyanakkor az is következett, hogy az alperesnek mint a felperes tagjának a tagdíj fizetési kötelezettségét magának kellett teljesítenie a felperes felé. A tagdíj fizetési kötelezettség a tagsági viszonyból származik. A felperesi szervezet tagjának az alapszabály értelmében tagdíj fizetési kötelezettsége van. Az illetményből történő tagdíj levonásra vonatkozó jogszabályi változás - egyéb jogszabályi rendelkezés hiányában - önmagában nem hatott ki a tagsági viszonyra és a tagdíjfizetési kötelezettségre.

A felek közötti jogvita 2012 évtől 2016 évig keletkezett tagdíj fizetési kötelezettségből származott, így ezen időpontban hatályos jogszabályok és felperesi alapszabályok voltak az irányadók. A 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 11. § (1) bekezdése alapján is az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni. A 2012. január 1-jétől már hatálytalan volt az 1989. évi II. törvény, azt a 2011. évi CLXXV. törvény 209. § a) pontja 2012. január 1. napjától hatályon kívül helyezte. A Ptk. 61. § (1) bekezdése szerint a felperes önkéntesen létrehozott önkormányzattal rendelkező jogi személy, akinek a Ptk. 62. § (1) bekezdésre is tekintettel az alapszabályban kellett rendelkeznie a tagsági viszony keletkezéséről és megszűnésének módjáról, feltételeiről. A felperesnek a keresettel érintett időszakban két alapszabálya volt hatályban, a 2010. szeptember 24. napján módosított, egységes szerkezetbe foglalt alapszabály a 25. pontjában mondta ki a szakszervezeti tag kötelezettségeként a szakszervezeti tagdíj rendszeres megfizetését. A 33. pont rendelkezett a tagsági viszony megszűnéséről, így a c. pont értelmében a tagdíj három havi önhibából történő nem fizetésével megszűnik a tagsági viszony, ugyanakkor tovább szabályozta az alapszabály a tagdíj nem fizetést azzal, hogy amennyiben három havi tagdíj elmaradás megállapítása után a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag nem rendezi hátralékát, automatikusan törölni kell a nyilvántartásból. A felperesi szervezet önkéntességéből, illetőleg önkormányzatiságából is következik, hogy a tagsági viszony létesítése és annak megszüntetése is önkéntes döntéssel alapul, a tag önként dönt az egyesületben történő részvételéről és az egyesületi tagságának megszüntetéséről. A következetes bírói gyakorlat törvénybe ütközőnek minősítette a tagsági viszony automatikus megszüntetését, és több eseti döntésben kimondta a Legfelsőbb Bíróság, utóbb a Kúria, hogy a tagsági viszony a tag saját döntésén túl más okból történő megszüntetését az alapszabályban kifejezetten rendezni kell, a tagdíj nem fizetése nem járhat automatikusan a tagsági viszony megszűnésével, a tagdíj fizetéssel elmaradt tagot figyelmeztetni, felhívni kell a tagdíj fizetésre,

valamint a jogkövetkezményekről is tájékoztatni kell, illetőleg ennek megfelelően kell a tagdíj nem fizetés miatt a tagsági viszony megszűnését (törlését) szabályozni. Az egyesületekre és érdekvépviseleti szervezetekre irányadó jogszabályok alapján a tagdíj nem fizetés automatikusan a tagsági viszony megszűnésével nem járhatott. A 2010. szeptember 24. napján módosított, egységes szerkezetbe foglalt alapszabály 33. pontja a tagdíj rendezésének a felszólítást követő 8 napot követő elmaradása esetére írta elő a törlést a tagnyilvántartásból. Ugyanakkor azt nem szabályozta, hogy a felperesnek mikor és milyen módon kell a felszólítást megküldenie, illetőleg olyan rendelkezést sem tartalmaz, hogy kötelező a felperesnek felszólítást küldenie. Az alapszabály rendelkezéseiből tehát olyan következtetés nem volt levonható, hogy a felperesnek kötelezettsége a tagdíjat nem fizető tagjának a felszólítása a tagdíj fizetésre. A bíróság a felperes alapszabályát kiterjesztően nem értelmezhetette. Az önkormányzatiság alapelvéből következően a felperes a jogszabályok által meghatározott körben jogosult volt a tagsági viszony megszűnését, a tag tagdíj fizetési kötelezettségét és annak elmulasztását szabályozni. A felperes időközben módosította az alapszabályát. A 2013. május 5. napján módosított, egységes szerkezetbe foglalt alapszabály 31. pontja a tagsági viszony megszűnését eredményező oknak tekinti a c. pont szerint a tagdíj nem fizetését. A 34. pont szerint a tagdíj nem fizetés kizárást eredményez és a 35. pont részletesen szabályozza, hogy felszólítás, illetőleg milyen döntési eljárás eredményezheti tagdíj nem fizetés esetén a tagsági viszony megszűnését.

A fentebb kifejtett alapelvek és az alapszabályok kifejezett rendelkezése hiányában olyan megállapítás nem volt tehető, hogy a tagnak, amennyiben a tagdíj fizetési kötelezettségét nem teljesíti, minden további eljárás nélkül megszűnik a tagsági viszonya.

A rendelkezésre álló iratok szerint a felperes 2016. évben tagdíj revíziót tartott. Tény, hogy ezen időpontig az alperes a tagsági viszonyát nem szüntette meg, kilépő nyilatkozatot nem tett. A felperes csak a tagdíj revíziót követően küldött fizetési felszólítást az alperesnek, illetve a 2013. május 5. napján módosított alapszabály szerinti eljárást sem folytatta le korábban az alperessel szemben a tagdíj nem fizetés miatt.

A felperesnek mind a 2010. szeptember 24-i, mind a 2013. május 5-i alapszabálya szabályozta a tagsági viszony megszűnésének módjaként a kilépést. A kilépési nyilatkozat megtételétől az alperes nem volt elzárva, az alperesnek bármikor lehetősége lett volna a kilépési nyilatkozatot megtenni az felperes felé. Az nem volt bizonyított, hogy a felperes által megjelölt 2016 októberéig érvényesített tagdíj felmerüléséig az alperes kilépéssel megszüntette volna a tagsági viszonyát. A tag kilépése külön tagsági viszony megszűnési mód az alapszabályban, ezért kifejezett alapszabályi rendelkezés hiányában a tagdíj nem fizetése nem tekinthető kilépési szándéknak, kilépési nyilatkozatnak és a kilépésről való kölcsönös megállapodásnak.

A fentiekből következően az alperes tagsági viszonya fennállt, nem szűnt meg a keresettel érvényesített időszakban, ezért az alperes köteles a keresettel megjelölt időszakra a tagdíj megfizetésére. A tagdíj hátralék felperes által megjelölt összegszerűsége érdemben nem volt vitatott az alperes által.

A Fővárosi Ítéletábra ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 256/A. § (6) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében megváltoztatta és kötelezte az alperest a kereset szerint a tagdíj és annak középátlagos kamata megfizetésére.

A felperes fellebbezése és keresete is eredményes volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján az első- és a másodfokú eljárásban felmerült költségei megfizetésére az alperes köteles.

A felperes oldalán költségként merült fel az elsőfokú eljárásban képviselő jogtanácsos, illetve a

másodfokú eljárásban eljáró ügyvéd díja, amelyet a kifejtett tevékenységgel arányban mérlegeléssel - 10.000 + 5.000 forint - állapított meg a másodfokú bíróság. Az ügyvédi iroda áfa fizetési kötelezettségével kapcsolatban adat nem merült fel, ezért a bíróság az ügyvédi munkadíjat a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) (5) (6) bekezdés szerint nettó összegben állapította meg.

A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés értelmében az alperes köteles megfizetni.

Budapest, 2018. július 10.

. Merőtey Anikó s.k.

a tanács elnöke, előadó

Dr. Molnár Ágnes s.k.
bíró

Dr. Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: